

Styre: Fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet
Styresak: 67/24
Møtedato: 24.09.2024
Journalnummer: 2024/1383

Orienteringssak om rutiner og praksis for tilrettelegging ved skoleeksamen - oppfølging av innspill fra styremedlemmer

1. Bakgrunn

I forbindelse med et orienteringsmøte for nye styremedlemmer kom frem et ønske om å få seg forelagt en orienterings sak om gjeldende reglement for tilrettelegging ved skoleeksamen. På bakgrunn av dette har vi utarbeidet følgende orientering om denne ordningen.

2. Statistikk/enkeltspørsmål:

- **Hvor stor andel av studentene ved fakultetet har utvidet tid på skoleeksamen?**
Våren 2024 hadde i gjennomsnitt 16 % av de oppmeldte til skoleeksamener ved Det juridiske fakultet ekstra tid.
- **Hvor stor er andelen på universitetets øvrige fakulteter?**
Andelen ved andre fakultet har vi ikke tall på.
- **Har det vært en utvikling de siste årene mot økt andel med utvidet tid på vårt fakultet?**
Det vil variere fra eksamen til eksamen og studieår til studieår, men trenden er at det har vært en økning i andelen studenter med utvidet tid på eksamen de siste årene. Dette er i tråd med det man opplever på UiB ellers, og for så vidt i sektoren for øvrig - at det er et økende antall studenter som søker om tilrettelegging.
- **Er det enkelte fag der andelen er særlig høy?**
Av de store obligatoriske emnene på studiet er det ikke emner som skiller seg ut med særlig høy andel. For valg- og spesialemner hvor det er få studenter vil andelen naturligvis variere mer, fra 0 % til rundt 20 %.

3. Handlingsrom

- Hvilken adgang har fakultetet til å vedta særregler for Det juridiske fakultet om tilrettelegging ved skoleeksamen, for eksempel ved å begrense diagnosene som gir grunnlag for utvidet tid?
- Kan Fakultetsstyret treffe anmodningsvedtak om endring av reglene til Universitetsstyret?

Det er Studieavdelingen ved UiB som behandler søknader om tilrettelegging ved skriftlig skoleeksamen. Retten til individuell tilrettelegging følger av Universitets- og høyskoleloven § 10-5, og regelen i UiBs studieforskrift § 5-4 er tilnærmet lik denne:

“§ 5-4. Tilrettelegging av undervisning og eksamen

- (1) Studentar med funksjonsnedsetjing eller andre særskilte behov har rett til eigna individuell tilrettelegging av lærestad, undervisning, læremidlar og eksamen i samsvar med universitets- og høgskulelova § 10-5.
- (2) Føremålet med tilretteleggingstiltaka er at studentane får same høve til å gjennomføre studia, og at dei blir prøvd likt. Universitetet skal gjennom dialog og rettleiing forsøke å finne eigna tiltak.
- (3) Universitetet skal ikkje innvilge tilretteleggingstiltak som inneber reduksjon av faglege krav.
- (4) Universitetet skal ikkje avslå eit tiltak av økonomiske eller administrative omsyn, med mindre det aktuelle tiltaket inneber ein uforholdsmessig byrde for universitetet.
- (5) Ein student som krev tilrettelegging av undervisning eller eksamen må søke fakultetet så tidleg som råd. Behovet skal dokumenterast på høveleg måte, og dette inneber som hovudregel fråsegn frå helsepersonell eller annan ekspertise.
- (6) Studentar med langvarige funksjonsnedsetjingar eller særskilte behov treng som hovudregel ikkje legge ved dokumentasjon til kvar søknad.”

Fakultetet kan ikke vedta særregler eller legge føringer for saksbehandlingen. Studentene på de ulike fakultet behandles alle etter samme forskrift og de må behandles likt. Det kan altså ikke etableres en strengere praksis overfor studenter ved Det juridiske fakultet sammenlignet med studenter ved andre fakulteter.

4. Noen kommentarer

Studieavdelingen gjør vurderingene knyttet til søknader om tilrettelegging, og etterstreber å legge seg på en linje som er konsekvent, oppleves som rimelig, og som er i tråd med regelverket. Det er krevende å avveie de ulike hensynene i disse sakene, og studieavdelingen oppgir å løpende følge med på utviklingen og stadig revurdere om linjen de har lagt seg på er den riktige.

Søknadene om tilrettelegging ved skoleeksamen er dessuten en form for massesaksbehandling, hvor det er helt nødvendig å operere med en «standard» og unngå konkrete vurdering i hver eneste sak. Det er nødvendig for en effektiv saksbehandling å legge til grunn vurderingene og erklæringene fra legene som har uttalt seg i sakene. UiB må også påse å ikke belaste fastlegene mer enn nødvendig i de enkelte sakene.

Det er her, som i mange andre situasjoner, mulig å utnytte systemet, men en innstramning av regelverket vil også ha en kostnadsside ved at den kan ende med å ramme studenter med veldig reelle plager og tilretteleggingsbehov. Det vil stride mot universitetets forpliktelse om å legge til rette for studenter med ulike utfordringer.

Det er nok også lett for å overdrive betydningen av ekstra tid på eksamen. Det er innsatsen de 10-17 ukene kurset varer – før man sitter i eksamenslokalet - som har størst innvirkning på resultatet. Det finnes mange studenter på fakultetet med funksjonshindringer som påvirker hele kursgjennomføringen, uten at de får flere timer og dager på å forberede seg på eksamen enn andre studenter.

På fakultetet har vi innført ordgrenser på eksamen, og i fakultetets instruks for oppgavegjeving og sensur slår vi fast at den som utformer eksamensoppgaven skal ta hensyn til tiden studentene har til rådighet for å svare på oppgaven. De fire første studieårene gjennomføres det også oppgaveutvalgsmøter, hvor en viktig del av vurderingen er knyttet til om oppgaven kan besvares fullgodt innenfor tiden som står til disposisjon.

I ovennevnte orienteringsmøte ble det særlig fokusert på at allergi kan danne grunnlag for utvidet tid på eksamen og at dette er et særlig svakt punkt ved ordningen. Når det gjelder søknadene knyttet til allergi konkret, vil fakultetets kontaktperson for studenter med funksjonsnedsettelse ta initiativ til et møte med saksbehandler og jurist ved Studieavdelingen ved UiB for å diskutere eventuelle mulige tiltak.

Til slutt er det verdt å bemerke at det på vårt fakultet også er en del tilfeller av at karakterpresset i seg selv bidrar til at flere søker om tilrettelegging. Studieavdelingen observerer at Det juridiske fakultet skiller seg ut med antallet søknader som er begrunnet i at presset rundt eksamen blir så sterkt og eksamensangsten så stor for den enkelte student at behandlende lege anbefaler utvidet tid som særlig tilretteleggingstiltak.

Merknader fra dekan og fakultetsdirektør:

Dekan og fakultetsdirektør er vel kjent med at tematikken diskuteres blant studentene. Handlingsrommet er begrenset ut fra lovgivningen og regelverket til UiB sentralt slik som det er redegjort for i notatet.

Forslag til vedtak:

Styret tar saken til orientering.

Karl Harald Søvig
dekan

Øystein L. Iversen
fakultetsdirektør

16.09.2024
HAF/INGVSTR/ØLI